

Felszámolás alatt: meddig terjed a hitelező észrevételezési joga?

A felszámolási eljárás során a felszámoló által készített közbenső mérleg kiemelt jelentőségű dokumentum: átfogó képet ad az adós vagyoni helyzetéről, a bevételek és kiadások alakulásáról, valamint az eljárás előrehaladásáról. Egy friss kúriai határozat egyértelmű iránymutatást ad arra vonatkozóan, hogy a hitelező milyen jogokkal élhet, és milyen keretek között érvényesítheti érdekeit akkor, amikor a felszámoló a közbenső mérleget bírósági jóváhagyásra benyújtja.

Mit vizsgál a bíróság, és milyen szerepe van ebben a hitelezőnek?

A döntés szerint a bíróság feladatköre ebben az eljárásban szűken körülhatárolt. Azt ellenőrzi, hogy a közbenső mérleg:

- valós adatokat tartalmaz-e,
- megfelelő okiratokkal (számlákkal, szerződésekkel, bankkivonatokkal stb.) alá van-e támasztva,
- megbízható képet ad-e az adós vagyonáról és pénzügyi helyzetéről,
- valamint bemutatja-e a korábbi közbenső mérleg óta bekövetkezett változásokat.

A vizsgálat alapvetően okirati bizonyításon nyugszik. A bíróság nem folytat tényfeltáró „nyomozást”, nem értékeli a szerződések gazdasági célszerűségét, és nem dönt érdemi jogvitákban (például egy szerződés érvényességéről).

A hitelező a közbenső mérleg benyújtását követően észrevételt tehet. Ez azonban csak akkor lehet eredményes, ha konkrét, ellenőrizhető számviteli vagy ténybeli hibákra hívja fel a figyelmet (például elmaradt bevételek, jogalap nélkül elszámolt költségek).

Kiemelt jelentőségű, hogy az észrevételezésre nyitva álló határidő jogvesztő jellegű: ami ebben az időszakban nem kerül előterjesztésre, arra később – így például fellebbezésben – már nem lehet eredményesen hivatkozni.

Mit nem vizsgál a bíróság, és milyen jogorvoslat áll rendelkezésre?

Legalább ilyen fontos tisztában lenni az eljárás korlátaival is. A közbenső mérleg jóváhagyása során a bíróság nem bírálja el érdemben:

- a felszámoló intézkedéseinek jogszerűségét,
- az általa kötött szerződések érvényességét,
- az esetleges károkozást,
- valamint a hitelezői rangsorolással kapcsolatos jogvitákat peres részletességgel.

Amennyiben a hitelező úgy ítéli meg, hogy a felszámoló jogszabálysértően járt el – például indokolatlan költségeket számolt el, vagy egyes hitelezőket jogellenesen részesített előnyben –, úgy nem a közbenső mérleg jóváhagyási eljárásában kell fellépnie. Ilyen esetben a Csődtörvény 51. §-a alapján kifogást kell előterjeszteni.

Összegzés: mire figyeljen a hitelező?

Ha egy vállalkozás hitelezőként érintett felszámolási eljárásban:

- a közbenső mérlegre vonatkozó észrevételeit határidőben, írásban, konkrétan és okiratokkal alátámasztva kell benyújtania;
- a felszámoló jogsértőnek vélt magatartását pedig nem a mérleg jóváhagyásánál, hanem külön kifogás útján kell támadnia.

A közbenső mérleg jóváhagyásakor tehát a bíróság nem a felszámolási eljárás egészének „ítélőszéke”, hanem egy szűk fókuszú, számviteli-ellenőrző jellegű kontrollt gyakorol. A hitelező akkor tudja érdekeit hatékonyan érvényesíteni, ha a megfelelő eljárási eszközt a megfelelő időben és a megfelelő tartalommal alkalmazza.